

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za trisopno petit-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotič).

† Nadvojvoda Karol Ljudovik.

Povrnivši se iz Egipta, kjer je obiskal svojega bolnega sina nadvojvodo Franca Ferdinanda d'Este, nameraval je prisostvovati otvoritvi milenijske razstave v Budimpešti in potem zastopati našega presv. cesarja pri kronanju ruskega carja v Moskvi; v Rusiji je užival velike simpatije. Ni mu bilo sojeno ne eno ne drugo. Na svojem popotovanju v Egipt nalezel je bolezen, ki ga je spravila v posteljo, iz katere ni več ustal. Izdihnil je svojo blago dušo 19. t. m. zjutraj.

Pokojni nadvojvoda je bil brat našega cesarja in rojen 30. julija 1833. Bil je general konjice in imetnik 7. ulanskega polka, glavar ruskega dragonskega polka v Lubovi in ulanskega pruskega v Dohni, član akademije znanostij itd. itd., leta 1873. pa pokrovitelj svet-ske razstave dunajske. Poročen je bil trikrat. Njegovi otroci so: Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este in nadvojvoda Oton Franc Jožef ter Ferdinand Karol Ljudovik, zatem nadvojvodinje Margareta Sofija, Marija Annunciata in Elizabeta. S prvo soprogo ni imel otrok. Predno je izdihnil, zaprosil je papežev blagoslov in ga tudi dobil. Umrl je v krogu vse svoje rodbine, razun bolnega nadvojvode Ferdinanda d'Este, kateri je prispel prepozno na Dunaj. Njegova smrt je užalostila vse prebivalstvo avstrijsko, posebno pa Slovane, katerim je bil zelo prijazen.

V Gorici smo ga videli zadnjič l. 1891. o priliki kmetijske razstave; bil je njen pokrovitelj, kakor je bil pokrovitelj naše kmetijske družbe. Iz Gorice je odpotoval po soški dolini. Bil je zavzet za predelsko železnico.

Pogreb se je vršil že v petek popoldne ob 4. uri in to z ozirom na binkošne praznike. Svoje sožalje so izrazili prejasnemu vladarju vsi krogi, zastopi, deželne vlade, razna društva itd. Državna zbornica je hotela pretrgati svoje seje na nekoliko dni, no ni tega storila na izrecno cesarjevo željo. Prejasnemu pokojniku bodi več spomin pri udanem slovenskem narodu!

Vipavska železnica.

Pod tem naslovom je prinesla zadnja „Soča“ obširen članek, iz katerega ponatiskujemo važnejše točke, namreč:

Početkom l. 1891. smo dobili Slovenci dva nova državna poslanca, ki sta začela obračati vso svojo skrb v to, da bi dobili čim prej zaželeni železnici po Soški in Vipavski dolini.

V začetku l. 1892. je pa začelo sistematično in nepretržno delovanje za vipavsko železnico.

Naši poslanci so napenjali vse moči, da bi pomagali krasni misli do uresničenja. V deželnem zboru so pridobili 100.000 gld. iz deželnega zaloge za nakup delnic. (Goriško mesto je tudi glasovalo 50.000 gld., a ta sklep pozneje razveljavilo. Nič za to! Naj si jih obdrže!) — V državnem zboru sta stavila poslanca veliko resolucij, interpelacij, predlogov, a tudi v odsekih sta vlado opozarjala na to železnico; mi pa smo sledili vsemu z največjo pazljivostjo. — Dostavljamo še, da znani obhod po Vipavski dolini, ko sta naša poslanca spremljala dva

oddelna predstojnika od Gorice do Vipave, je veliko koristil naši vipavski železnici.

Tudi letos je bila postavljena od slovenske strani resolucija v deželnem zboru v korist vipavske železnice. Toda Lahji so hoteli to zaprečiti, zato so prinesli na dan furlanski tramvaj in hoteli spraviti oboje v nerazdružljivo zvezo. Ako bi se to zgodilo, bi utegnili še dolgo čakati na vipavsko železnico. Ker je nadškof glasoval z Italijani proti resoluciji, je ta padla; toda slovenski poslanci so zaprečili, da peticijski odsek ni mogel resolucije predručati — in deželni zbor ni dal letos od sebe nikakega glasu v prilog vipavski železnici, pa tudi ne proti nji.

Kmalu potem so prišli neki čudni glasovi z Dunaja, ki so dajali malo upanja, da se kaj kmalu reši to železniško vprašanje. — Toda reč se je obrnila na bolje; naša poslanca sta storila vse, kar jima je bilo le mogoče, — in vlada je dala trdno obljubo, da vipavska železnica se zakonito zagotovi še v l. 1896.

In res, koncem aprila je vlada že imela pripravljen načrt zakona, s katerim naj bi se zagotovilo 11 krajevnih železnic, med temi dve na Slovenskem, namreč Gorica-Ajdovščina in Ljubljana-Vrhnika.

Toda vlada nas je v večem presenetila; zahtevala je namreč od dežele in udeležnikov 250.000 gld. Ker je 100.000 gld. dovolila dežela, bi morali zložiti udeležniki 150.000 gld. To bi bila pretrda zahteva; vipavske občine bi ne zmogle tolike svote. Zato smo se molčali o tem vladinem načrtu, kajti naša poslanca sta napela vse moči, da bi izposlovala pri vladi popusta še za 100.000 gold.

Zgodilo se je! Konečno je predložila vlada rešeni načrt zakona državnemu zboru; v njem se zahteva od dežele in udeležnikov le 150.000 gld. — Občine Vipavske doline bodo morale kupiti torej le za 50.000 delnic, kar ne bo nikaka težava. Zdaj torej lahko pustimo povsem na strani gorisko mesto, od kateraga ne zahtevajmo ničesa! — Občine si denar lahko izposodijo, da kupijo delnice; ta denar torej ne bo zavržen, marveč le naložen pri podjetju vipavske železnice.

Za vipavsko železnico se bo moralo ustanoviti posebno delniško društvo; podpisovanje in vplačevanje delnic se bo vršilo pod vladnim vodstvom še predno se izda koncesija. Vipavske občine naj bodo že zdaj pripravljene na to!

Vipavska železnica bo dolga 30,4 kilometrov; kapitala bo treba 1,635.000 gold. (nominalna vrednost pa 1,666.000 gld.) — Čistega dohodka se je nadejati prva leta 35.000 naslednja pa 49.000 gld. — Državna garancija se določi na 1,516.000 gld. glavnice in 64.500 gld. letnega prinosa. In s tem bi povedali vse, kar moremo danes reči o tej znameniti pridobitvi za Vipavsko dolino in za deželo sploh. — Dostavljamo le še, kar smo že povedali, da ta železnica se vtegne podaljšati do Vrhnike, od koder pojde do Ljubljane nova železnica, ki se tudi letos zagotovi z istim zakonom. (Ta bo dolga 12 km, stala bo 450.000 gld., donašala bo 13.000 gld. na leto; vlada zagotovi 400.000 gld. glavnice in 17.000 gld. na leto; dežela da 20.000 gld., udeleženci po 30.000 gld., — torej razmerno veliko več nego udeleženci vipavske železnice). — Ako bi se zvezali te dve železnici, potem bi bila krasna zveza med Ljubljano in Gorico; najmanj 50 kilom. poti bi si prihranili. Dal Bog, da bi se to uresničilo.

Zanimiva kazenska obravnava.

O svojem času smo poročali o dogodku 19. marca na cesti med mitnico in „Bajto“ proti Ajševici, ko je nastal nekak razpor in pretep med mladeniči iz Staregore in nekimi častniki (v civilni opravi), ki so se vračali z lova. Mladenice so zaprli in 13. t. m. se je vršila kazenska obravnava.

Vsa reč se je razbognala na vse strani kot dokaz — narodne nestrpnosti Slovencev, katero treba ostro kaznovati. Vemo tudi, da se je o tem razpravljalo marsikje. — Ali kaj se je pokazalo pri obravnavi? Evo: da mladeniči ne znajo ne čitati ne pisati (to je zasluga mestne šolske uprave), da nimajo prav nič narodnega čuta, kajti — popevali so tudi italijanski. Slovenski mladeniči, ki tulijo laške pesmi, pač niso sposobni za take čine vsled narodnega antagonizma. Zato je tudi zastopnik državnega pravdnistva pri obravnavi opustil tako trditve obtožnice in jo celó preklical.

Izid razprave smo prinesli obširno v „Soči“, radi tega omenjamo tukaj samo odlo-mek govora drž. pravdnika in izboren govor branitelja dr. Staniča, kateri prikaže čitateljem ves dogodek v pravi luči.

Državnega pravdnika namestnik dr. Sanzin je v kratkem govoru utemeljeval predlogo obtožbe ter konečno zahteval, sodni dvor naj obtožence obsodi, ako ne po § 87., tedaj vsaj po § 99. ali po kakem drugem. V svojem govoru je obžalo-val, da se dogajajo izgrede v goriski okolici. Časnikarstvo (italijansko. Op. ur.) je napad izpostavilo kot narodno nestrpnost, čemu pa on ne pritrjuje, pač pa od-rekuje vsak politični značaj. (Obtožnica, sestavljena po drž. pravdniku Canevari-ju pa se je največ opirala na narodnostna nasprotstva. Op. Ur.), kajti od današnje raz-prave in teh obtožencev je prav daleč naroden duh. Naroden duh blaži srce ter ne dovoljuje napadov. Posebno pri zatožencih ne opazuje narodnega duha. Okoličanskim mladeničem je že tako prirojeno, ako se ne prepirajo v svoji vasi, da se poprimejo s sosedno. Dokazuje, da so vse priče pod prisego potrdile, da niso izzivale, a obtoženci niso mogli podkrepiti zadostno svojih izpo-vedb, da bi se jim moglo zaupati.

Zagovornik dr. Stanič je prav lepo pobijal obtožnico. Najprej je naglasil, da je naredila ista na njega prav slab utis, pose-bno kolikor se dostaja poudarka «narodni antagonizem» (antagonismo nazionale). Drago mu je, da je državno pravdnistvo pri raz-pravi opustilo to stališče. Pobijaje govor dr-žavnega pravdnistva dokazoval je, da so bili doslej radi sličnih dejanj obtoženi mladeniči obsojeni k večjemu na podlagi §. 431. (na nekoliko dnj. Op. ured.) ter da se stvar ni smatrala zločinstvom. Na zatožni klopi bi morale sedeti, namesto današnjih obtožencev, glavne priče, katere so se posluževale orožja; ne pritrjuje izvajanju državnega pravdnistva, da je kamen nevarnejši nego krogla. Ako bi bili gospodje lovci taktno in trezno po-stopali in bi se bili umaknili, ne pa zasle-dovali mladeničev in se jim postavljali po robu, češ, da pokažejo svojo moč, bi danes ne imeli obžalovati nikakih izgrediv. Reč bi bila drugače končala, ako bi se gospodje ne bili za mladeniči podili in slednje celó v nje streljali, ko so vendar tekli pred njimi. Mari se ne bi bila mogla zgoditi nesreča, da

je krogla zadela kako nedolžno osebo, ki bi bila slučajno na poti? Čudi se, da ni bil nastreljen gospod Majer, ki se je slučajno vozil proti Gorici. On je bil celo takó velikušen, da je gospóde vmetil v svoj voz in jih pripeljal v Gorico. Z lučanjem kamenja se ne more zgoditi taka nesreča, kakor s strelom iz takih pušk, iz katerih so gospodje streljali. On sicer ni izvedenec, vendar dobro pozna moč pušk, s katerimi so streljali gospodje, in vé, da je puška vedno nevarnejša kakor kamen v orehovi debelosti v daljavi 60 korakov.

Obtožba tolmaci, da življenje priprostega ljudstva ni nič vredno, na njega je dovoljeno tudi po nepotrebnem streljati, dočim je pregreha, celo hud zločin, lučanje kamenja ali gruča v gosposka pleča, če tudi se jim nič žalega ne zgodi. Žal mu je, da sodni dvor ni ugodil njegovim predlogom in da preiskovalni sodnik ni natančno reči preiskoval. On bi bil moral uvaževati vsa dejstva v prid in proti obtožencem, česar pa ni storil. V tem slučaju bi se bilo doglalo, da stotnik Müller je imel že v Dalmaciji enake izgrede s civilisti in da je bil radi tega degradiran, da je imel enake spore v Pragi in da je tudi v Gorici rabil svojo sabljo, kjer ni bilo treba. Ne polaga nikake vere v pričanje tega (stotnika) Müllera, ki je v izvodni preiskavi trdil, da je le v zrak streljal, ki je pa danes moral priznati, da je celo Doum-a (priprostega vojaka, ki je brezdvomno le po njegovem povelju streljal) moral svariti, naj ne meri predobro, ki se je v tem obziru samega sebe postavil na laž. Ko bi bil preiskovalni sodnik stvar natančneje preiskal, a sodni dvor uvažil njegov predlog, da se storijo poizvedbe v potrjenje njegovih navedb gledé stotnika, ter ako bi se ne gledalo te priče le z dobre strani, prepričan je, da bi se reč drugače zasukala. Orožje se mora uporabljati le v skrajnosti — ko ni več druge pomoči; gospodje pa bi si bili lahko pomagali, ako ne bi bili zasledovali mladeničev in šli lepó domov. — V tem slučaju pa ni tako, kajti oni so hoteli pokazati, kdo so, častniki, baroni itd., hoteli so imponovati neizobraženim kmečkim fantom, ki so bili s tem izzvani. Če so ti s kletvami, kakor „Verfluchte Italiener, verfluchte italienische Bagage...“ izzivani, nekoliko vinjeni mladeniči, kojim se je njihovo (s sožaljem bodi rečeno laško petje) s kozjim kretanjem posnemalo in s tem njihovo občutljivost dražilo, kaj zakrivili, — česar se pa o vseh gotovo ne more trditi — spokorili so svojo krivdo brezdvomno s 25-dnevnim zaporom, katerega so prebili brez vsakega postavnega razloga in vzlic svojim večkratnim protestom.

Nadejam se pa — sklepal je zagovornik —, da, če se je za tako malenkostne izgrede izzvanih fantalinov našel tako strog državni pravdnik, ki je v narodnem antagonizmu iskal pomanjkljivo podporo svoji obtožnici, katere pa — hvala Bogu, ni našel —, vsaj ne na strani obtožencev, se najde v Avstriji ne manje strog državni pravdnik za take izgrede, ki menijo, da v civilni obleki kot lovci morejo rabiti pušo še ložje kakor v cesarski sablji; ki menijo, da njihovi arogantnosti se mora vsakdo pokoriti, — zlasti če je kaka dama med njimi —; ki menijo, da prost državljan je živinče, katero se lahko postrelja, če se mu na prvi migljaj ali na prvo nemško kletev ne uda; ki menijo, da so kot baroni, oficirji i. t. d. v lovski obleki — policisti, ki smejo vsakega aretovrati in policiji siloma odvesti, s pestjo, nogo, puško suvati in hebat, kakor tele, ki noče iti voljno po poti; ki menijo, da v Avstriji je pravica le za barone in oficirje v civilni obleki, kojim nasproti kmetiskim fantom, ki se na svoji zemlji poslužujejo le svoje državljanske pravice, bi bilo vse dovoljeno; ki menijo v eni besedi, da zanje v Avstriji ni postav, da zanje zlasti ni §. 87, kojega se danes vporablja proti današnjim obtožencem, da ni nekega drugega paragrafa, ki ščiti osebno svobodo vsakega — še tako priprostega državljana, nadejam se z eno besedo, da se najde državni pravdnik, ki pokaže, da je v Avstriji postava enaka za barone in oficirje, kakor za kmeta. (Izborni govor braniteljev je vidno

uplival na one poslušalce, koji so ga razumeli in mu je marsikdo v srcu pritrdil).

Sodni dvor je po kratkem posvetovanju proglasil laško razsodbo (dasi se je obravnava vršila v slov. jeziku). Merlak Marl., Loser Vikt. in Susič Jos. so bili oprošeni; Bavcon Evgenij je bil obsojen na 6 mesecev, drugi pa vsak na 5 mesecev trde ječe z enim postom vsak mesec — in s tem je bilo pravici zadoščeno.

Domače in razne novice.

* † **Nadvojvoda Karl Ludovik.** — O smrti tega znamenitega člana prejasne vladarske hiše govorimo na prvem mestu. V Gorici in na raznih drugih krajih naše dežele so bile na dan pogreba sv. maše za dušnice; vse šole so bile zaprte. — Črno zastavo je razobesila tudi „Goriška Čitalnica“.

* **Poroka.** — Učera j ob 8½. se je poročil v cerkvi D. M. Imakulate znani zdravnik dr. Alojzij Pontoni z baronico Andrejino Winklerjevo, hčerko bivšega slovenskega deželnega in državnega poslanca in deželnega predsednika kranjskega. Ta okolščina nam daje priliko, da častitamo novoporočencema k temu znamenitemu dnevu v njih življenju s presrečnim: Mnogaja ljeta!

* **Proti mons. Jordanu** pišejo že zdaj naši laški sodeželani in kličejo: „Duhovnikov ne pošiljajte v državni zbor!“ Neki dopisnik v „Corrieru“ od sobote se je hudo zaletel v osebo Jordanovo. — „Soča“ in „Primorec“ sta vedno drugače govorila, to je znano. Kakšno je plačilo, — to je pa tudi znano.

* **V avstrijski delegaciji,** ki bo letos zborovala v Pešti, bo zastopal našo deželo dr. Gregorčič; namestnik mu je knez Hohenlohe. — Kranjsko bo zastopal kanonik Klun. Istro bo zastopal dr. Rizzi, ki je bil po tretji volitvi še le s srečkanjem določen za to zastopstvo.

* **Sramujejo se!** — Pišejo „Eдинosti“: Tukaj v mestu tržaškem sta dve dekleti, menda sestri iz Renč pri Gorici, ki se sramujeta govoriti svoj materini jezik. Nekega dne sem srečala jedno teh mladenk ter jo pozdravila, seve po slovenski, tako, kakor govorimo v Renčah. In veste, kaj mi je odgovorila? Vprašala me je, da-li se ne sramujem govoriti slovenski tu v Trstu, da zgubi človek na časti, ako govori slovenski! No, jaz sem jo vprašala, kaj da je pravo za pravo ona, da bi morala jaz govoriti žnjo italijanski. Na to pa mi je odgovorila, da jej nje zaročenec ne dovoli govoriti slovenski, ker je „triestin“. Smejati pa sem se vendar morala, ko sem čula pri vsaki besedi „fiamia“ itd.

* **„Primorec“ v cerkvah.** — Poročajo nam, da razni gg. duhovniki so govorili v cerkvi proti „Primorcu“ in trdili **neresnico**, češ, da nadškof je ta list prepovedal čitati, da kdor bo čital, napravi neke nove vrste smrten greh itd. — Prosimo točnega poročila, kje povsod se je takó govorilo, ker nastopimo proti takim gospodom kazensko pot. Nekateri gospodje menijo, da smejo govoriti karkoli jim pride na jezik, kedar so v cerkvi. Gospodje namreč pozabljajo na to, da katoliški verniki smo tudi avstrijski državljani, katere varujejo veljavno potrjeni zakoni. — Svoje čitatelje, ki so slišali kako podobno ropotanje v cerkvi proti „Primorcu“, opozarjamo, naj mu ne verujejo. To velja zlasti za one na Vogerskem in v Gaborijah pri Mirnu.

* **Iz Vrtojbe, 20 maja.** — V nedeljo 17. t. m. je bil pri nas občni zbor na novo oživele „Čitalnice“. Okolo 4. ure pop. se je zbrala pred poslopjem gosp. Fr. pl. Lokatellija velika množica ljudi, ki je nestrpno čakala trenutka, da prične zborovanje. Pred omenjenim poslopjem so narodne trobojnice plapolaje oznanjevale ptujcem, da v Vrtojbi se godi nekaj posebnega, izvanrednega!

In res, kmalu po 4. uri otvori zborovanje predsednik gosp. Fr. pl. Lokatelli ter dá besedo tuk. nadučitelju gosp. Ivanu Zornu. Ta je navdušeno pričel nagovor ter je v lepih, izbranih besedah razvijal

pomen tega dne; prešel je na pomen narodnih društev sploh in naše „Čitalnice“ posebej. Opominjal je društvenike k toliko potrebnim slogi, zvestobi in vstrajnosti. Spominjal se pokrovitelja vseh avstrijskih ljudstev, namreč premilega nam carja Franca Jožefa I., kateremu na slavo in čast so navzoči društveniki navdušeno zaorili trikrat: „živio“!

Jednako navdušeno se je odzval krepki „živio“ iz narodnih src vseh društenikov, ko je sklenil g. nadučitelj svoj govor z besedami: „Narodna „Čitalnica“! zbudi se, razvijaj se, cveti, rasti“!

Ko se je oduševlje poleglo, priporočal je gosp. nadučitelj složno volitev. Od vseh strani se je čul glas, naj bi gosp. nadučitelj sprejel čitalnično predsedništvo; toda ta se je s tehtnimi uzroki opravičeval ter odklanjal to in sploh odborniško čast, obljubivši, delovati vsekakor za napredek narodne „Čitalnice“ v Vrtojbi. Izjavil je tudi, da je sedanji predsepnik gosp. Fr. pl. Lokatelli mož na svojem mestu, ki bo znal gotovo prav dobro voditi društvo, da bo v vsakem pogledu napredovalo. Na to je bil pri volitvi soglasno izvoljen predsednikom gosp. Fr. pl. Lokatelli, a gosp. Fran Gorkič denarničarjem. Gosp. predsednik se je toplo zahvalil društenikom na tej časti ter obljubil, delovati društvu v prospeh. Skoro soglasno so bili izvoljeni tudi peteri odborniki in dva namestnika. Na dnevnem redu je bila tudi določitev začasne društvene sobe in časopisja. Po mnogem pretresovanju so društveniki naprosili gosp. predsednika, naj bi on začasno odstopil svojo sobo, kar je konečno obljubil. Naročenje časopisov se je pa odstopilo odboru, ki naj po svoji previdnosti potrebno ukrene ter časopise naroči.

Pohvalno je omeniti, da so društveniki zložili okoli 60 gld. vstopnine kot udje, ne vstevši mesečnine. Slava takemu rodoljubju!

Po zborovanju so se društveniki razšli, kakor sploh običajno ob nedeljah, v razne gostilne, kjer se je z napitnicami, petjem, govori dajal oddušek notranjim čutilom srčne radosti.

Tudi so nas počastili s svojim posetom razni gostje iz bližnje okolice, za kar smo jim posebno hvaležni.

Sklepajoč svoje poročilo, vsklikujem na novo oživele „Čitalnice“ z govornikovimi besedami, rekoč: „Narodna „Čitalnica“ v Vrtojbi: Razvijaj se, cveti, rasti“!

Smrtna kosa. — V četrtek 7. t. m. je umrl v Gorici gosp. Ivan Bratina, c. kr. višji gozdni komisar v poljedelskem ministerstvu. Star je bil 46 let. Pokojnik je bil naš rojak iz Štomaza na Vipavskem. Dokončal je goriški gimnazij, potem se je udeležil vojne l. 1866. v Italiji, na kar je dovršil vojaško šolo v Budimpešti. Ali ta stan ga ni veselil; zapustil ga je in dovršil s prav dobrih uspehom strokovno šolo za gozdarstvo. Služboval je mej drugim tudi v Gorici, v Tolminu in v Pulju, kjer je zapustil najboljše spomine. Ministerstvo ga je poklicalo k osrednji upravi na Dunaj. Ali zdi se, da to je bil zanj usodepoln korak; nakopal si je prsno bolezen, prišel je iskat zdravja v Gorico, ali zaman. — Sijajen pogreb se je vršil v 9. t. m. pokopan je na šempeterskem pokopališču. Zapustil je plemenito mlado gospo soprogo in tri nedorasle otročice uprav v času, ko se je bližal novemu povišanju. — Bil je sicer uradnik, vester v svoji službi, ali vendar vseskozi naš mož, kar se je često moglo videti pri volitvah v veleposestvu. Mir in pokoj njegovi duši! Žalostni udovi in otročičem pa naše iskreno sožalje!

Poštna podružnica v Gosposki ulici se odpre 1. junija. Prostori so že pripravljeni v Pavletičevi hiši nasproti naši tiskarni. Podružnica bo nosila uradni naslov „Gorica 3.“, prodajala bo poštno vrednostne papirje ter opravljala vse pismonoške posle, kot sprejemala in odpošiljala pisma, zaboje, denar. Oddajala bo pisma „Poste restant“ in naslovljena hišnikom. Imela bo podružnico poštno-hranilničnega urada.

Izpred sodišča. — Naši čitatelji se spominjajo vesti o napadu na našega stavca, kateremu so **zlomili roko** goriški pobalini. Delavec je prebil 8 tednov bolezn in v sredo je bila razprava pred tuk. okrožnim sodiščem

proti dvojici napadačev. Štiri priče so potrdile, da so goriški pobalini izzivali mirne mladeniče s psovko „sclaf“ in sličnimi pridevki, da so poškodovanca imeli na tleh, po njem hodili in zlomili mu roko med laktom in ramenom. Državno pravdnikstvo je tožilo napadalce po § 157., ki določa 6—12 mesečno ječo. Sodišče je obsodilo napadalce na tri mesece zapora. Na drugem mestu smo prinesli razpravo proti Starogorcem. Čitatelji naj primerjajo in premišlujejo!

Kaj dela goriško redarstvo? — To uprašanje se nam siloma urivava, ako pomislimo, da se je zgodilo že drugič, da so zamazali slovenski napis g. Drufovka na Travniku goriški pobalini v rokavicah uprav pod nosom c. kr. redarstva. V drugih mestih je navada, da krožijo redarji okoli, v Gorici menda ni takó, kajti o 9. uri zvečer ni videti redarjev nikjer. Nedavno tega so se drli na vso moč nekateri vročekrvneži z „Evviva l' Italia“. To se je zgodilo okoli 1/2 12 ure noči na Stolnem trgu. Neki tržačan, ki jih je slišal, se je čudil temu, kakor se čudimo tudi mi!

Za «Slogine» zavode darovala narodna taksa v Ajdovščini 1 gld. Artičokovci in špargljovci »pri belem zajcu« spravili 50 kr. — Pri obračunu v vrhovinskem županstvu nabral g. Pirjevec gld. 4.05. — Dr. Henrik Tuma 50 gld. — O prihodu č. g. Fr. Klanjščeka v Kamnje zbrali Podčavenci 9 gld. (in 5 gld. za Alojzijevišče). — G. J. 5 gld. — O priliki vinske razstave v Dornbergu nabrala učiteljica Amalija Jelšek gld. 6.77. — Trije v Rojanu zbrali „Slogaši“ 5 gld. — Svatje pri poroki g. Miha Malika, trgovca v Ajdovščini, in g. Frid. Makovec v trajen spomin tega dogodka 7 gld. — Simonič Martin št. 78 iz Vapčevasi v metliškem okraju v izogib kazenske ovadbe, ker sem po krivici razžalil pisarno g. c. kr. notarja Fr. Štajerja v Metliki 5 gld. (Enak znesek sem poslal družbi sv. C. in M.) — Filip Štubelj v Šmarjah nabral pri raznih prilikah gld. 22.10. — Dekan Cibič Anton v Črničah 9 gld. — Pokojni Josip Rijavec iz Šempasa volilo 2 gld. — Poverajov „dalekozor“ naklonil 60 kr., vplačanih od izletnikov v goriški okolici.

Družba Rdečega Križa za Goriško je izdala tiskano poročilo o delovanju l. 1895. — Nam ga niso poslali, kakor bi se bilo spodobilo. Toda poslala nam ga je neznana roka v zaprtem pismu in počrtala z rudečtilom med stroški svoto 40 gld. za „Ehren-Diplom für Seine Durchlaucht Prinzen Hohenlohe“. — Društvo, ki povsod berači za podporo ranjencem ob času kake vojne, bi moralo biti pač bolj varčno in ne metati denarja skozi okno! Potrositi dandanes 40 gld. za jedno častno diplomu je najstrože graje vredna zapravljivost. Za kake zasluge je pa dobil knez Hohenlohe takó dragocen častni diplom, to nam ni znano. Če le ni — politike umes, kar je vse mogoče, kajti predsednik družbi je bivši major vitez Cattinelli. — Udov je štela družba 202, med temi 35 županstev goriškega, 8 sežanskega in 1 tolminskega okraja. Ta županstva so n. pr. takó-le zapisana v imeniku: Bajnčiza, Skrilla, Samaria, Čepovano, Vogherska, Opachiasella itd. Čudno, da ni še Piedimonte, Montespino itd.

V proslavo 50-letnice vladanja Nj. Veličanstva, a za spomenik slovenskemu rojaku baronu Čehovinu, sprejelo je predsedništvo II. primorskega veteranskega društva v Gorici nadalje te darove: 30 gld. od kraljeve visokosti vojvode Cumberlanda; po 20 gld.: c. kr. visokost nadvojvoda Rainer in častniški zbor 47. polka v Gorici; slavno županstvo v Ajdovščini 15 gld.; 10 gld. zbor art. polka št. 8. v Pragi; po 5 gld.: finančni svetovalec v pokoju Madon, Brusčina Leonard v Ronkah, mons. Štef. Kofol, voj. veteransko društvo, nadvojv. Ferd. Karol in vitez Dottori Anton Alberoni v Ronkah; gld. 4.55 I. voj. vet. društvo v Gabloncu na Češkem; gld. 3.50 art. div. polk št. 21 v Lugosu; po 3 gld.: trgovec Anton Orzan in dvorni svetovalec Pavel Sbisà v Gorici ter posestnik Fran Habe v Gočah nad Vipavo; 2 gld.: I. galisko vojaško veteransko društvo v

Lvovu, dr. Karol vitez Doljak pl. Cipriani in N. N. v Gorici; po 1 gld.: župnik Peteani v Soškem Sv. Petru, dr. Iv. Krst. Delpiccolo v Campolungu, nadučitelj Edvard Prinčič v Pevni, župnik Bartolomej Mulon v Rudi, Donda Dominik v Rudi, deželni poslanec Muha v Lokvah, Ivan Bratina „Villa Frommer“, vitez Karol Finetti, ces. kr. stotnik Anton Krčelič, N. N. v Gorici, voj. kurat Peter Lončar v Dubrovniku, Ivan Bizjak in Josipina Bizjak iz Dornberga; po 50 kr.: Julija Bizjak in Mici Bizjak iz Dornberga, Jožefa Cej, Kristina Čehovin, polkovnik Demal, Miha Tavčar, Ulrich Golja, Amalija Golja in Lucija Šinigoj vsi v Dornbergu. — Predsedništvo veteranskega društva izreka svojo srčno zahvalo plemenitim darovalcem in se priporoča slavnemu občinstvu za daljne doneske.

Rjavi hrošč, tudi majnikov hrošč imenovan, se je pokazal letos ponekod v velikih množicah. Svetujemo županstvu, naj bi razpisala nagrade po par goldinarjev za vrečo hroščev; gotovo se dobé ljudje, ki bodo hoteli s tem nekaj zaslužiti — in dobri stvari bo pomagano. Šolska mladina naj bi šla povsod polnoštevilo na tega škodljivca!

Kolera v Egiptu razsaja prav hudo; v Aleksandriji imajo že po več sto bolnikov na dan; bolezen se je razširila tudi v najlepših delih mesta, med Evropejci. — Vlada dela na vse sile, da bi omejila razširjevanje te morilke. — Pri nas še ni tistih priprav, ki bi bile potrebne. — Čakajo, da se bo lezen že zanesel tudi v naše kraje!

Trtna uš silovito napreduje po Vipavski dolini; v dornberski občini se je zelo razširila, kar se že hudo pozna letos na trtah. Letos so tam nasadili do 80.000 ameriškanskih trt. Vendar bo boj zopet trtno uš hud, kajti vinogradov je zelo veliko. — Zdi se, da se bo treba bolj vreči na sadjarstvo; vipavska železnica povzdigne sadno kupčijo in zboljša cene.

Sneg v maju. — Po krasnem marcu je nastopil neprijeten april; enako neprijetna je bila prva polovica maja. V noči od sobote na nedeljo teden pa je padel sneg po vrhuncih Trnovskega gozda.

V Ameriko se še vedno izseljuje veliko ljudij iz Avstrije. Prošli teden je odšlo tudi iz Červinjana v Furlaniji 5 rodbin. — Danes teden je prišlo 300 Rusinov in Poljakov v Kormin, kjer so morali čakati par dni. — Deželni odbor gališki je poslal dva odposlanca v Brazilijo, da se poučita o stanju izseljencev. Kardinal Sembratovič je pa poslal jednega duhovnika vshodnega obreda, da uredi tamkaj cerkvene in verske potrebe izseljenega ljudstva.

Toča. — V nekaterih krajih je že po večkrat prirožljala na uboge zemljane, posebno pa med Kanalom in Ročinjem v črti od Vrha tje čez italijansko mejo. Prav hudo je oklestila Kostanjevico; pobrala je sadje in vino. Ubogi naš kmet!

Našim kupčevalcem s sadjem. — Gosp. F. Schneesberger in Gams bei Hief-lau se je obrnil na nas, naj sporočimo našim kupcem s sadjem, da v poletnem času potrebuje mnogo zelenjadi in sadja. Ponudbe naj se mu pošljejo v zaprtem pismu; pisati treba nemški.

*** Tržno poročilo**. — Nismo se motili zadnjič, ko smo povedali, da žito kaže dobro žetev — v tem času nenavadno obilo. Ker se še vedno mnogo trosi, pričakovati je pri mlinskih pridelkih prej znižanje nego zvišanje cen.

Iz Ajdovščine nam sporočajo: „Tukaj smo imeli dne 17. t. m. nenavaden pogreb Zakonska dvojica: krčmar Janez Fegec, mož blagega značaja, in njegova žena sta oba istega dne (16. t. m.) umrla ter bila zaporedoma isto uro pokopana. Prvi je umrl vsled sapnikove sušice. Ko je soproga videla svojega moža v smrtnih težavah, jo je tako presunilo, da jo je zadela kap v možgane in je tudi ona še isti večer kmalu za možem umrla. Naj v miru počivata!“

Iz Vipavske doline smo dobili od vseh stranij poročila, s koliko radostjo je sprejelo ljudstvo novico o vipavski železnici. Povsod govoré le o železnici; povsod goje najsrčnejšo

hvaležnost našima državnima poslancema, ki sta res storila vse, kar je bilo le mogoče — in krasen uspeh je zdaj tu! Opozarjamo na današnji članek na prvi strani.

Društvene vesti.

Tolminska hranilnica in posojilnica je imela l. 1895. gld. 84.450.18 dohodkov in gld. 83.282.52 izdatkov, to je gld. 144.284.14 prometa. Tekom leta je pristopilo 147 zadružnikov, vseh ima pa konec 1895. l. 267. Posodila je pa gld. 67.955.74, in sicer gld. 29.125.74 na uknjižbe, gld. 25.086 na menice, gld. 13.244 na dolžna pisma in gld. 500 na vrednostne papirje. Dolžniki so povrnili gld. 20.863.70. Stanje posojil znaša koncem 1895 l. gld. 94.303.14. Hranilnih ulog se je vložilo gld. 51.877.54, vrnilo gld. 10.621.60. Skupno premoženje kaže gld. 86.979.02. L. 1895. se je oglašilo 400 strank za posojilo, 235-terim se je ugodilo. Stanje upravnih deležev kaže koncem l. 1895. gld. 2130. — Stanje rezervnega zaklada je gld. 445.20. Po sklepu občnega zbora se ima razdeliti čisti dobiček gld. 959.37 tako-le: Na 426 deležev dividendo po 12%, načelstvu 130 gld. nagrade, Alojzevišču gld. 30, „Slogi“ gld. 20. Ostali znesek po odbitku davka ter udnine društvu „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“ pridene se rezervnemu zakladu. Zbor je odločil amortizacijo z 2% najmanj.

Banka „Slavija“ je imela dne 12. t. m. svoj občni zbor. Iz letnega poročila, katerega nam je doposlalo generalno ravnanstvo tega uzorno slovanskega zavoda, posnemamo, da je dne 31. decembra 1895. banka „Slavija“ štela 256.823 članov, ki so imeli pri njej zavarovanega kapit. za gld. 284.109.909.55. Zavarovalne premije uplačalo se je 2.116.833 gl. 28 kr.; izplačala pa je svojim zavarovancem za škode in deleže vzajemno podedovanijskih društev 1.521.531 gld. 61 kr. Same obresti, katere je banka prejela od plodnosne naložitve svojih fondov, znašale so 292.724 gld. 97 kr. in so se porabile za zopetno pomnožitev fondov, ki vkljub ogromnim izplačilom lanskega leta iznašajo 6.815.229 gld. 98 kr. Kako zelo skrbi banka „Slavija“ za varnost svojih članov, razvidno je iz tega, da iznaša nje rezervni fond za požarna zavarovanja 108% vseh letnih premij, dasi ministri razglas že 33% letnih premij proglašajo za zadostno rezervovanje. Pokojninski fond uradniški, ki je nastal večinoma iz prebitkov uprave, iznaša že 326.322 gld., pokojninski fond zastopniški pa ima gld. 156.226.78 imovine. Ako končno omenimo še, da je banka „Slavija“ v 27 letih svojega obstanka plačala svojim članom 25.553.879 gld. 30 kr., priznal bode gotovo vsakdo, da so to številke, ki pričajo o uzornem vodstvu zavoda in pa o priljubljenosti njegovi povsod, koderkoli posluje. — Poučno je pa tudi, kaj premore poštenje, vztrajnost in dobra uprava, kajti iz primerjevalnega izkaza o uspehih zavarovalnic v letu 1895. prepričali smo se, da banka „Slavija“, ki je bila — kakor znano — leta 1869. ustanovljena z neznatno svotico 3000 gld. zavzema danes po velikosti svojih fondov drugo mesto mej 33 avstro-ogerskimi vzajemnimi zavarovalnicami. — Tak zavod, ki temelji na tako zdravem in reelnem temelju, zasluži vsekakor vse zaupanje, in zato naj bi se Slovenci zatekali še mnogoštevilneje pod njegovo okrilje ter dali slovo tujim zavarovalnicam, ki našim narodnim težnjam niso nikdar prijazne bile. Ravnali naj bi se vsi zavedni Slovenci tudi glede zavarovalstva po lepem geslu: „Svoji k svojim!“

Ostala Slovenija.

*** Trst**. — Občni zbor „Tržaškega Sokola“ se bode vršil dne 31. maja ob 2 1/2 uri popol. v društveni telovadnici. — „Tržaška posojilnica in hranilnica“ je imela 10. t. m. svoj občni zbor. Po poročilu o delovanju in razdelitvi čistega dobička vršila se je volitev ravnateljstva. Izvoljeni so bili kot ravnatelj: Ivan Abram; ravnateljstvom namestnikom g. Ivan Mankoč; odborniki: Ivan Mankoč, Ivan Šabec, dr. M. Pretner, dr. G. Gregorin, dr. O. Rybač. Fran Žitko in Anton

Kalister. — Prismojeni „Il Piccolo“ je prinesel vest ter jo prodal za dober groš, da pošljejo tržaški Slovenci ruskemu carju adresu o priliki kronanja v italijanskem jeziku. Na to mu je odgovoril „Il pensiero Slavo“ in pristavil, ako bi Slovenci hoteli sploh odposlati tako adresu, da jim se ne bi trebalo posluževati italijanščine, ker med ruskim in slovenskim jezikom je manjša razlika nego li med posamičnimi italijanskimi narečji. Ta „Piccolova“ vest je smešna in ob enem tudi ovadušna. — Desetnik voj. godbe, Andrej Škerl, ki je umoril svojo ljubinko 24. febr. v Trstu, je bil obsojen po vojaškem sodišču na smrt na vislicah.

* **Istra.** — Pereče vprašanje brisanja dolga zemljiško-odveznemu zakladu (ezoner) v Istri se po naddvanajstletnih borbah vendar enkrat bliža rešitvi. „Naši Slogi“ javljajo namreč z Dunaja, da je vlada že predložila poslanski zbornici dotični zakonski načrt. Vsled velikega truda in napora, došla je c. kr. vlada do prepričanja, da treba rešiti to stvar. Predložila je načrt zakona, vsled kojega odpusča država 200.000 gld. zemljiško-odveznemu zakladu v Istri pod pogojem, da ta zaklad in dežela opustita vse svoje tirjatve pojedinim dolžnikom, oziroma, da se briše ves ta zemljiško-odvezni dolg. Država ima dobiti še 100.000 gld., katere jej pa povrne dežela v desetletnih obrokih iz splošnih deželnih doklad, ali pa iz posebne doklade, ki bi se predpisala v ta namen. — Do dne 10. t. m. došlo je v kopelj v Opatiji že 4423 rodbin, broječih 7675 oseb. Te številke dokazujejo najsičajnije, kako se širi glas Opatije od leta do leta. — Istrska posojilnica v Puli je imela koncem 1895. l. 715 zadrušnikov, zadrušnih deležev je bilo 814. Dohodkov je bilo 110.626 gld. 42 kr., izdatkov 108.478 gld. 62½ kr. Hranilnih ulog se je uložilo 54.037 gld. 4 kr., izplačalo pa 26.528 gld. 37 kr. Posojil se je dalo na hipoteke 63.605 gld. 51 kr., povrnilo pa se je 40.050 gld. 73½ kr. Čistega dobička je bilo pri matiči v Pulji 851 gld. 41½ kr., pri posojilnični podružnici v Pazinu, ustanovljeni 1. julija 1895., pa 66 gld. Rezervni zaklad je znašal koncem 1895. l. 2393 gld. 72 kr., doda se mu pa tudi ves čisti dobiček. Kakor se vidi, se posojilnica razvija sicer počasi, a stalno in lepó, a vzlic vsem težavam je ubogemu in izsesanemu isterskemu kmetu že jako mnogo koristila.

* **Skušnje učiteljske sposobnosti** vršile so se od 4–10. maja t. l. pri c. kr. izpraševalni komisiji v Kopru. K skušnjam oglašilo se je 30 učiteljev in učiteljic. Izmed slovenskih učiteljev in učiteljic bili so aprobirani: g. Bitežnik Josip, učitelj pri Voglarjih; g. Trampuž Alojzij, učitelj na Banjščicah, gd. čna Eržen Fani, učiteljica v Kranju, gd. čna Šole Lavra, učiteljica v Devinu, in gd. čna Škrbic Helena, uč. v Šklednju za slovenske in italijanske šole. Za hrvatske ljudske šole: g. Tomažič Lovro, učitelj v Novakih pri Pazinu. — Popolnilne izpite napravila sta g. Pakiz Emil in Rajčič Albert. Vrlim novim učiteljem in učiteljicam želimo vso srečo.

* **Kranjska.** — „Slov. Narod“ poroča, da se je minoli teden pečal ministerski svet na Dunaji z načrtom zakona, ki se ima glede nadaljne podpore za Ljubljano predložiti zbornici poslancev. Ministerski svet sprejel je načrt zakona, ki je sestavljen po načelih, katere je deputacija občinskega sveta ljubljanskega dogovorila s finančnim ministrom. V istem ministerskem svetu je bil sprejet tudi novi stavbinski red za mesto Ljubljano ter se baje kmalu predloži v najvišje potrdilo.

* **Štajerska.** — Volitve v okrajni zastopeljski se bodo vršile v kratkem. Okr. glavarstvo je že sestavilo imenik veleposestnikov, zoper kateri so se imele reklamacije vložiti do 24. maja. Kakor znano, so v tej skupini do l. 1888. volili tudi celjski hišni posestniki, kar je bilo nezakonito. Odkar so ti hišni posestniki izključeni iz te kurije, je večina v okrajnem zastopu slovenska in ostane brez dvoma taka tudi po novih volitvah. — Na poziv savinske podružnice slovenskega planinskega društva vršilo se je 17. t. m. v Celju zborovanje v svrhu ustanovitve zadruga za stavbo hotela v Logarjevi dolini. Došel je tudi g. profesor Frischauf iz Gradca. Zadruga

je zagotovljena, ime ji bode „Rinka“. So glasno se je sklenilo, staviti hotel za najmanj 25.000 gld. in ga otvoriti leta 1897. Na carsko kabinetno pisarno poslala se je pozdravna brzojavka.

* **Koroška.** — Koroškim Slovencem se je zgodila nova krivica. Dosedanji upravitelj okrajnega glavarstva v Velikovcu Kollenz je premenščen k celovski vladi, a na njegovo mesto je imenovan Nemec Rihard Kreuter, kateri ne razume slovenskega jezika, čeprav šteje velikovski okraj po uradni statistiki 43.634 Slovencev in le 9535 Nemcev in mu je neobhodno potreben, ako hoče pravično uradovati. Nemški časopisi so seveda tihi in se veselje tega imenovanja, dočim so ropotali proti imenovanju dr. Firbasa notarju v Mariboru! Takšni so ti Nemci!

Razgled po svetu.

Avstrija. — Poslanska zbornica bo zborovala do 7. junija. Mej drugimi predlogami reši v tem času tudi načrt zakona glede preuredbe domovinstva. — Vlada se je dogovorila z gospodsko zbornico in izposlovala, da vsprejme ta volilno reformo brez premembe. — Uradni list je priobčil, potrjenje penzijskega zakona, kakor tudi zakona glede trgovine na obroke. — Cesar je dovolil, da naj novi penzijski zakon velja tudi za vse tiste udove, katerih možje so umrli po 1. maju t. l. — Cesar je potrdil izvolitev Josipa Strobacha županom dunajskim in začasnega vodjo županstva vladnega komisarja Friebeisa imenoval namestniškim svetnikom. — Odpotoval je v Mosko nadvojvoda Evgen, da zastopa tam našega cesarja pri kronanju ruske carske dvojice. — Dunajski vseučiliščniki, ki so ropotali proti madjarski razstavi, so se malo utolažili. Izgredi se niso ponovili. — Nemški liberalci in narodnjaki na Moravskem so sklenili postavljati skupne kandidate za deželni zbor moravski, da bi jim Čehi ne ugrabili kakega mandata.

Državni zbor. — V seji 7. t. m. je predložila vlada zbornici predlogo glede zemljiške odveze v Istri. Po sprejetju volilne preosnove v tretjem branju je razpravljala zbornica novi eksekucijski red. — V seji 8. t. m. je rešila zakon o oproščenju kolekov in vseh pristojbin vse ustanove in darila, storjena v proslavo carjeve 50-letnice; potem je razpravljala zakonski načrt glede ustanovitve rudniških nadzornikov po spremembah gosposke zbornice. Poslanska zbornica pa je odklonila v seji 9. maja vse te spremembe in ga vsprejela v prvi obliki. Penzijski zakon se je vsprejel tako, kakor ga je preuredila gosposka zbornica. Krediti za podporo drž. uradnikom, profesorjem, slugam in uradnikom drž. železnic v Ljubljani so se dovolili brez razprave. Predsednik Chlumecky je predlagal, naj se v prih. seji dožene razprava o davčni preosnovi. Kaizl je zahteval, naj se poprej razpravlja zakon o domovinstvu, dočim je Dipauli priporočal, naj se poprej reši zakon o reviziji zemljiško-davčnega katastra in zakon o podporah v slučaju elementarne nezgode. Finančni minister Bilinski je izjavil, da se ta zakona koj, ko ju zbornica vsprejme, predložita cesarju v sankcijo. Ker so levičarji glasovali z vlado, je bil s 138 proti 44 glasom vsprejet predlog Chlumeckega. — V seji 11. t. m. je začela razprava o še ne rešenih poglavjih davčne preosnove. Novoizvoljeni dalmatinski poslanec dr. Klaič je storil obljubo. — Vsled pretenja mladočeških poslancev, da začno obstrukcijo proti davčni reformi, je finančni minister v imenu vlade privolil, da se zakon v zmislu čeških zahtev premeni. Čehi so zahtevali, naj se posamičnim kronovinam namestu tretjine prebitkov pri davkih prepusti polovica, naj se občine odškodujejo za to, da za državo pobirajo davke, in naj se čimprej izda moderni davčni kazenski zakon. Vlada se je vsem tem zahtevam popolnoma uklonila. V seji 12. t. m. med drugimi sta govorila tudi slov. poslanca Robič in Pfeifer. Finančni minister je oporekal bojazni, kakor da bi vlada namepravala izdati naredbo nasprotno temu zakonu; večina prebivalstva po deželi, vsakako pa mali posestniki, ne bode plačevala dohodarine.

Ta zakon ne ustvarja novih dohodkov za državo. Oobdavčevanju hranilnic postopalo se bode blago z ozirom na koristi občin. Minister nima nič proti temu, da se polovica prebitka na dohodarini odkaže deželam. Poslanec Kaizl je predlagal, da naj bi oni, ki imajo nad 1000 gld. čistega katastralnega dohodka, ne bili deležni odveze na davku; sicer pa naj bi se odveze razdelile v tri razrede. — Zbornica je vsprejela 13. t. m. v drugem branju ostale člene davčne preosnove. Tekom razprave se je izjavil finančni minister proti dokladam na dohodninski davek, in je naglasil, da s to preosnovo se ni premaknila podstava avtonomnih davkov. Proti uvedanju davka na deželne plače ne bi prigovarjala vlada. Državni uradniki pa morajo ostati izvzeti. Predloga, kako odškodovati občine za pobiranje davkov, je že v delu; kar se pa dostaje odškodnine za opravljanje takozvanega prenešenega delokroga, ne more minister ničesar obljubiti. — Poslanska zbornica je vsprejela nadalje zakonski načrt v popolnjenje zakona o vojaškem preskrbljevanju oseb c. in kr. vojske, mornarice in deželne brambe in neki dodatni dogovor, zadevajoči mednarodni promet na železnicah. — Zakonski načrt za lokalne železnice, katerih zgradbo je zagotoviti za leto 1896., in ki se je predložil poslanski zbornici, določa za zgradbo krajevnih železnic Ljubljana-Vrhniko državno garancijo na 400.000 gld., deželni prispevek na 20.000 gld. in prispevek interesentov na 30.000 gld. Za zgradbo krajevnih železnic iz Gorice v Ajdovščino določa državno garancijo na 1.516.000 gld., deželni prispevek na 100.000 gld. in prispevek interesentov na 50.000 gld. Iz začetka je vlada za železnico Gorica-Ajdovščina zahtevala prispevka 200.000 gld., posl. dr. Gregorčič in grof Coronini pa sta izposlovala, da je odnehala za 100.000. — Zbornica je v seji 15. t. m. dognala razpravo o davčni reformi. Koncem seje ie mladočeški poslanec Stransky interpeliral vlado zaradi preprečevanja proti mileniju naperjenih demonstracij. — V seji 18. t. m. je začela razprava o zakonskem načrtu glede revizije zemljiško-davčnega katastra. Za glavno razpravo se je oglasilo 41 govornikov. — V seji 20. maja je posegel v razpravo tudi finančni minister dr. Bilinski. Njegov govor je obudil največjo senzacijo. Glede znižanja skupne svote zemljiškega davka za 2½ milijona, kakor so zahtevali nekateri govorniki, je minister rekel, da prepušča stvar zbornici, če pa ta vsprejme predlog, ustavi vlada vse kar namerava ali že dela v korist poljedelcev. Davki na špirit, na sladkor in na pivo se morajo povišati; zbornica mora povišanje dovoliti, če ne tej vladi, pa kaki drugi, sicer nastane deficit. Ministrove besede so obudile splošno osupnjenost.

Volilna preosnova. — Sedaj, ko je konečno vsprejet vladni načrt volilne preosnove in je računati, da skoro zadobi Najvišje potrjenje, morda ne bi škodilo, ako ponovimo v par kratkih potezah bitstvo te preosnove. Ves načrt sestoji iz dveh zakonov. Z jednim se preminjata dva člena državnega temeljnega zakona od dne 21. decembra 1867. o državnem zastopu, z drugim se pa popolnjuje državnozborski volilni red od dne 2. aprila 1873. — Prvi načrt določa, da bode tudi odslej — kakor do sedaj — voliti 353 poslancev, po razredih veleposestva, mest, trgovskih in obrtnih zbornic in kmečkih občin: da se pa tem razredom priklapi peti splošni razred, ki bode volil 72 poslancev. Od teh 72 mandatov dobe naše južne dežele: Dalmacija, Koroška, Kranjska, Istra, Goriška z Gradiško in Trst z okolico po jednega poslanca. Ti poslanci se bodo volili deloma izravno (direktno), deloma pa neizravno (indirektno). Pravo glasovanja v novem splošnem razredu ima sleherni neoporečen državljan, ki je dovršil 24 leto. Iz tega sledi, da bodo imeli dosedanji volilci dvostroko volilno pravo: v dosedanji njih skupini in v novem splošnem razredu. Drugi načrt govori o volilnih okrajih in volilnih krajih, dalje o onih, ki so izključeni od prava glasovanja, ter o načinu volitev po-

slancev oziroma velilnih mož. O tem drugem načrtu bila se je huda bitka v poslanski zbornici med onimi, ki so zahtevali, naj bi tudi volilci kmečkih občin v novem razredu volili izravno in med onimi, ki so zagovarjali neizravne volitve. Pravo so imeli prvi, le žal, da niso zmagali. Vlada je bila za neizravne volitve v kmečkih občinah, to je za dosedanji način volitve poslancev potom volilnih mož; ob glasovanju pa so odločili — Poljaki, katerim so se pridružili nemški konservativci, nekaj levičarjev, tudi Italijani, tržaški in istrski. Prepuščeno je sicer deželni zborom, da lahko premene to določilo o neizravnih volitvah v kmečkih občinah, ali glede Istre se moramo že vnaprej odpovedati opravičeni želji po izravnih volitvah, kajti italijanska gospoda, ki so že na Dunaju glasovali proti koristim ljudstva, težko, da bi se premislili v Poreču, ali pa kje drugje, kjer bode že zboroval odslej deželni zbor istrski. Na izravne volitve nam torej ni misliti v naši Istri, dokler no, dokler ne pridejo do besede drugi — liberalnejši in pravičnejši življi.

Ogerska. — V raznih krajih Ogerske so se godile demonstracije proti mileniju. V Karansebesu se je zbralo veliko tisoč Rumunov, ki so polili s petrolejem mnogo madjarskih zastav in je sežgali. — 10. t. m. je demonstrovalo v Budimpešti do 4000 delavcev za splošno volilno pravico. Bila je velika rabuka z redarji; ranjenih je do 30 oseb. — Madjarskim časopisom ni zadostno zadoščenje, katero je dala srbska vlada avstro-ogerskemu poslancu radi protimadjarskih demonstracij. Zahtevajo, naj se poslanec odpokliče iz Beograda. — Še nijedna razstava na svetu se ni otvorila, da bi se proti njej tako demonstrovalo, kakor proti milenijski. Ne samo domači prebivalci, marveč tudi zunaj mej ogerskih, protestujejo proti proslavi madjarskega milenijskega nasilstva. Uljudnost je zahtevala — in tej so se pokorili tudi vladarji evropskih držav — da se izkaže radovanje o ti proslavi, kakor je to splošna navada, — vendar pa se je zgodilo vse pod nekim pritiskom, ni bilo iskreno. Od vseh evropskih narodov jedino avstrijski Italijani proslavljajo Madjarje kot prsveten narod, ter jim delajo reklamo za milenijski švindl. Ako bi bili par let pod ogersko polovico, gotovo bi bili drugih mislij. — Iz pozorišča milenijske razstave poročajo kaj čudne reči, ki mečejo slabo luč na madjarsko moralo. «Budap. Tagblatt» poroča namreč, da se slavijo na razstavnih prostorih prave orgije z malopridnimi ženskami, ki zabavajo obiskovalce po vse noči na glavnem prostoru razstave. Časopis kliče na pomoč razumnike, da se pride v okom takemu zlu, ki upliva zelo žalostno na javno npravstvenost Madjarjev. Pa ne le ta okoliščina je edina, ki odgovarja od razstave ljudstvo. Na razstavi so se zbrali razni spekulanti, ki odirajo ljudi do kože. Ne dovoljujejo pri uhodu nesti seboj nikakih jedil, da se ne oškodujejo gostilničarji. Kdor se hoče odpočiti trenutek, mora plačati desetico. Kaditi je prepovedano. Spekulanti izkoriščajo tujce na najnesramnejši način: Sama juha stane v restavracijah po 1 do 1 gld. 50 kr., par ribic od gld. 1.80—3, pečenka 2 gld., filet 2 gld., zrezek 3 gld., kokoš 3 gld., ista pečena na francoski način 7 gld., kapun 15 gld., jedno jabelko 2 gld., jedna melona 5 gld., peščica jagod 3 gld. itd. S takimi cenami ne privabijo gotovo obilo obiskovalcev. Posebno Nemci zabavljajo proti razstavi, o Romunih, Srbih in Hrvatih niti ne govorimo. Nemški časopisi ne poročajo tudi nič o tej švindlariji, ker so jih Madjarji razžalili. — Razpor s Srbijo še ni poravnal. Poslanec Košut je interpeloval vlado radi nezadostnega zadoščenja ter je pri tej priliki razžalil Srbe na najsurevnejši način, rekši, da je srbski knez Karagjorjevič pasel svinje. Tako govorijo olikanci, ki so končali svoje nauke v Italiji! — Grof Appony je odklonil svojo izvolitev v delegacije. Po tem sklepajo, da je že sit političnega življenja.

* **Italija v Afriki.** — General Baldissera je objavil oklic na prebivalstvo pokrajin Agamé in Tigré, s kojim zahteva in nekako ukazuje, da mu vrnejo ujete Italijane. Ta

samooblastni poziv so objavili nekateri italijanski listi. Tu prinasamo ta zanimivi oklic v slovenskem prevodu:

„Jaz, general Baldissera, visoki državni častnik, gubernér naselbine Eritreje, ljudstvu pokrajin Agamé in Tigré. Čujte moje besede: Prišel sem, da otmem ujetnike in da napravim mir. Ako mi ras Mangaša ne vrne ujetih, prisiljen sem nadaljevati vojno in opustošiti deželo. Vlada veli: pošljite mi ujetnike, vrnite se v svoje koče in obdelujte svoja polja, kajti čas je temu, ker sedaj dežuje. Ne zahtevamo orožja, ampak svojih vojakov. Kdor bode še vnaprej streljal na Italijane, temu požgemo kočo in vse imetje ter umrè za lakoto. Ujetnike hočem imeti v treh dneh, ako ne, bodeim nadaljeval vojno in pričnem opustoševati vso pokrajino Agamé. Dano v Adigradu, dne 13. maja 1896.

Baldissera“.

Ostale države. — V proslavo kronanja je izdal ruski car ukaz, s katerim se odpravlja telesna kazen v vsej Rusiji, in je ob enem pomislil do 1000 sibirskih prognancev, katerim je dovolil povrnitev v Rusijo. — Na povratku iz Nizze udova pok. ruskega cara Aleksandra III. se je sešla v Nancyju s francoskim predsednikom Faureom, kateremu se je zahvalila na lepem sprejemu njenega sina, carjevića Jurja, ki biva v Nizzi, da si popravi zdravje. — Francoski orleanisti so se pokazali zopet na površju; hoteli bi priti do oblasti, kar se jim ne posreči še tako kmalu ukljub medsebojnemu trenju Francozov. — V Madagaskaru je padlo in umrlo 35 častnikov in 5589 Francozov, ki so se tam borili. Zguba je sicer velika, vendar je za to odškodnina dobra, kajti Francija je dobila kos sveta, ki je večji nego vsa Nemčija. Ako se pomisli, da so Italijani zgubili pri Adui dvakrat več ljudij ne da so kaj dosegli, tedaj so imeli Francozi lep uspeh v svojem podjetju. — Preiskava proti Barattieriju bo dognana kmalu, v prvi polovici junija mislijo voditi proti njemu razpravo. Nekateri italijanske jetnike je izpustil Ras Mangaša, drugi so baje vsi umrli v zaporih gladu. To je razžalostilo javno mnenje v Italiji. Zbornica zboruje. Minister Coetani namerava odstopiti. — Turčija je imenovala konečno guvernerja v Armeniji v osebi nekoga mohamedanca, kar je uzočilo, da so velevlasti poklicale Sultana na opravičenje, ker je bilo dogovorjeno, da mora imenovati katolika za guvernerja. Sultan je prepričal velevlasti, da bi bil v tem slučaju preveč razkačil mohamedance in da bo imenoval okrajne glavarje iz vrste katolikov. — Ceremonijar na nemškem dvoru Kotze, ki je ubil v dvoboju svojega nasprotnika Schradea, je obsojen na 2 leti zapore. — Španija odpošlje v Kubo zopet 50 — 60000 vojakov, kar pomeni, do so ustaši res močni in sposobna vojna moč.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Vrše se dogovori v taborju stranke prava. Kakor poročajo, je veliko upanja, da se doseže konečni sporazum. — Na velikem gimnaziju na Sušaku pri Reki prične s prihodnjim šolskim letom obvezno poučevanje v madjarskem jeziku, dočim odpade dosedanji obvezni pouk v italijansčini. To je prvi poskus novega predstojnika za uk in bogočastje, da na hrvaških tleh uvede madjarski jezik na srednjih šolah kot obvezni predmet. Čudne reči počenjajo čudni ljudje v čudni deželi! — 17. t. m. je bil izpuščen iz belovarskega zapore zadnji dijak, ki je bil obsojen na sedemmesečni zapor radi madjarske razstave. — Povsod na Hrvaškem, kjer so se vršili protimadjarski izgredi o priliki otvorjenja milenijske razstave, so postopale oblasti najostreje; tako tudi v Karlovcu. Tam je padlo veliko mladičev pod paragraf kazenskega zakona. Kmalu se zgodi, da ne bo na Hrvaškem rodoljuba, ki ni bil kaznovan radi madjarske nadutosti. — V Zagrebu osnujejo novo hrvaško zavarovalno družbo za zavarovanje življenja z glavnico pol milijona kron. Na dogovornem shodu so upisali že 80.000 kron. — Član hrvaškega gledališča Fijan je povabljen, da pride

gostovat v Prago v češkem narodnem divadlu. — Isto tako bodo gostovali na Cetinju meseca septembra prvi člani zagrebskega gledališča.

Žalostna resnica. — Z Reke pišejo „Hrvatski Domovini“, da dajo v Reko doseljeni Slovenci največje število poitalijančenih otrok ter dostavlja: „Človeku se lasje ježe, ko opazi, kako se ta naš bratski narod hitro odnara in postaja najhujši sovražnik vsega, kar je ne samo hrvaškega nego sploh slovanskega. Slovenci sestavljajo večinoma nižjo stopinjo, to je kočijaže, stražarje, čuvaje, obrtne pomočnike, ter se v kratkem tako prilagodijo italijansčini, da za par let noče več da govori žena z možem drugače nego italijanski, a njihovi otroci ne samo da niti ne slišijo jezika svojih roditeljev, marveč z njihovo krivdo so odgojeni v hiši in v šolah povse italijanskim in madjarskim duhom, da zaničujejo jezik in narodnost svojih starišev“. — Eto, tako se odlikujejo Slovenci ne samo na Reki, nego tudi drugod. To je res žalostna resnica! Takó je tudi v Trstu, kjer je veliko Kraševcev in Notranjcev zatajilo svoj narod!

Dalmacija. — Velike važnosti bo železnica, koja zgrade na Split od Aržana ter jo zvežejo z Sarajevom. Ko torej zgradé to železnico, pretvori ona Split v tako luko, ki v malo letih prekosi Reko in Trst, kajti Split se more po svoji naravni legi vsoporediti z Liverpoolom, Marsiljo in Carigradom. Ne gre tukaj le za koristi Dalmacije, marveč vsega vshoda, ki bo navezan na Split, ako želi do morja in po islem v dotiko z zapadom. Uprasanje te železnice ni le gospodarske, nego tudi vojaško-politične važnosti. — V Splitu je pelo češko operno društvo novo hrvaško opero „Cvjeta“, katero sta pripravila na oder dva brata Bersa: eden je spisal besede, drugi vglasbil. Opera se je obnesla dobro. — Toča je naredila veliko škodo v nekaterih dalmatinskih okrajih. — Izpuščeni so začasno oni Dalmatinci, ki so naklestili o Veliki noči italijanske ribiče pri Novalji.

Češka. — Dijaki češkega vseučilišča v Pragi so nameravali demonstrirati proti mileniju. Rektor vseučilišča je bil zagrozil z izključenjem vsem onim vseučiliščnikom, kateri bi se udeležili demonstracij. — V mladočeški stranki je cepkanje, ni nikake discipline. Razni poslanci, polagaje volilecem račune, se pritožujejo, da ima Badeni v sami mladočeški stranki svoje agente, od katerih dozna vse tajnosti kluba. Svojim prilizovanjem je omamil Badeni večino mladočeških poslancev, ki mu verujejo, dasi je nevarnejši nego je bil Windischgrätz. V tem smislu je govoril poslanec Šamanek pred svojimi volilci na žofijskem otoku v Pragi. — V Pragi pričnó izdajati novi protizidovski dnevnik. — 16. maja se je ob navzočnosti namestnika grofa Coudenhovea slovesno otvoril češki etnografični muzej.

Bosna-Hercegovina. — Zopet so pričeli obiskovati deželo razni tujci kot lanske leto. Prišlo je že veliko Nemcev, Francozov in Angležev, da se spoznajo s tamošnjimi odnošaji. — Časopis „Bosnische Post“ izhaja od 10. t. m. vsak dan. — Ustanovljen je deželni zdravstveni svet, ki sestoji iz 14 članov. Naloga mu bo, pospeševati zdravstvo v Bosni-Hercegovini.

Srbija. — Belgrajski dopisnik zaderskega „Srpskega Glasa“ piše, da ljudstvo obžaluje demonstracije proti Madjarjem, da je bilo neumestno sežiganje zastave itd. ter dostavlja, da ni resnično, da bi bilo ostalo na pozorišču kaj mrtvih. Vse take vesti so raztrosili v svet le dopisniki tujih časopisov, a domači niso storili svoje dolžnosti, da bi vesti popravljali. V dopisu se peča tudi s sprejemom bolgarskega kneza Ferdinanda, kateri so mu priredili v Beligradu. Dopisnik je navdušen za najnovejšega prijatelja Srbije — kneza Ferdinanda, katerega so res lepo sprejeli Srbi. — Zadoščenje radi sežganja zastave še ni zadostno ogerski vladi, ona zahteva še druge žrtve. Upati je, da se spor reši na splošno zadovoljnost, — vendar z odstopom sedanjega ministerstva.

Bolgarija. — Komaj je knez prispel v Sredec, že je odpotoval s soprogo in v

spremljati ministrov v Moskvo, da bo navzoč pri kronanju ruskega carja. — Takó se vrti „kolo sreče“, danes doli, jutri gori; kar je bilo še učeraj zločin, to je danes prednost in čednost.

Rusija. — Prošli teden so že pričeli v Rusiji slavnostni dnevi kronanja, ki se vrše po sporedu. Oči prosvitljencev so uprte v Rusijo in v moskovsko pozorišče, kjer se bo vršila znamenita slavnost — kronanje ruske carske dvojice. Vse države so zastopane po svojih odposlancih. Neštevilna množica ljudstva se je zbrala v drevni Moskvi, da bo priča splošni radosti. Zastopan sta tudi presv. cesar in sv. Oče; kot njihju podložniki in zavedni Slovani zremo tudi mi v teh dneh proti Moskvi in prosimo Boga, da bi blagoslovil to carsko dvojico. Na sto in sto tisoče je tujcev v Moskvi. Vsa uradna Rusija se je, tako rekoč, preselila iz Petrograda v Moskvo. Železniški vlaki niti ne morejo sproti dovažati velikanskega števila potnikov. Prirejati morejo izredne vlake. Računajo, da vsega skupe dospe na slavnosti kronanja nad jeden milijon ljudi. Stroški kronanja znašajo kakih 16 milijonov rubljev, deputacije stanejo kakih 44 milijonov rubljev. Ves denarni promet ob teh slavnostnih dneh utegne presežati 150 milijonov rubljev. Uprava železnice je baje dala napraviti poseben voz za carsko hišo, ki je preskrbljen z vsemi mogočimi stroji, potrebnimi v preprečenje vsake nezgode. Kremelj, kjer se vrši danes kronanje, je najkrasniši del mesta Moskve s carsko palačo, zakladnico, arzenalom, dvema velikima samostanoma, večimi, prekrasnimi katedralami in cerkvami. Tu je tudi 85 metrov visoki zvonik z zvonom, ki tehta 60.000 kilogramov. V Kremelju imajo prirejenih 7 velikih odrov za cesarjeve goste. Jeden teh odrov je v dve nadstropji. V I. nadstropju bodo gostje iz Azije, v II. nadstropju pa zbor diplomatov. Ob vseh ulicah, kjer se bode pomikal sprevoz, so odri za drugo občinstvo. Povsodi je videti neštevilno slavolokov, majev, stebrov itd.; vse je prirejeno v pristem ruskem slogu. Sedeži na odrih so že vsi prodani po 14 do 16 rubljev, lože pa po 40 do 80 rubljev. Okna v zasebnih stanovanjih, obrnena proti Kremlju, so odana za čas kronanja za svote od 100 do 3000 rubljev jedno. Vršilo se bo tudi splošno pogoščevanje ljudstva. Dotično pripravo za jelo in vrč sme vsakdo vzeti seboj v spomin. Na vrh stisnjeni podobi carja in carice ter leto kronanja. Vsega vkupe utegne biti pogoščenih do 400.000 oseb priprostega ljudstva. Ples, ki ga priredé plemenitaši, bode toli sijajen, da kaj takega še ni svet videl z lepa. Samo cvetlice za odličje dvoran stajo 22.000 rubljev. Car in carica sta prispela 18. t. m. v Moskvo, toda ne v mesto samo, ampak ustavila sta se v Petrovi palači pred mestom. Slovesni uhod v mesto se je vršil dné 21. t. m.

Raznoterosti.

*† **Kardinal Galimberti.** Preminol je jeden najodličnejših cerkvenih dostojanstvenikov, arhivar sv. Stolice, kardinal Galimberti. Pokojnik se je porodil dné 25. aprila 1836. v Rimu, prekoračil je torej še-le nedavno svoje 60. leto. Monsgr. Galimberti zastopal je sv. stolico na našem cesarskem dvoru, kjer je bil v najvišjih in visokih plemiških krogih zelo priljubljen, kajti bil je zelo omičan, ljubezniv in je imel najfinejšo vzgojo. Kardinalom je bil imenovan dne 16. januarja 1893. V visokih cerkvenih krogih sodijo, da bi bil v prihodnjem konklavu izvoljen papežem bržkone kardinal Galimberti. — Bolan je bil le nekoliko dnij, in zdravniki so s prva zaman ugibali, koja je ta bolezen. Slednjič se je pokazalo, da se mu je vnela možganska mrena.

* **Zver v človeški podobi.** V Filadelfiji so usmrtili predprošli teden moža, ki je pač največji a tudi najčudovitejši zločinec našega časa, dr. Holmesa, medicina in farmaceuta, kateremu je bilo morjenje prava slast. Sam dr. Holmes priznava, da je izvršil 27 umo-

rov. Prva žrtva njegove nečloveške strasti bil je neki Russel, ki mu je bil dolžan precejšno svoto, katerega je ubil s stolom in od tega časa vzbudila se je v njem taka strast, da mu je postalo morjenje navada. Za tem je umoril neko natakario. Mož zvabil je svojo žrtev k sebi in jo zadušil, prej pa je prisilil dekle, da je pisala svojim sorodnikom, da zapušča za vedno Chicago. Na isti način umoril je dr. Holmes neko stenografino. Treh mladih služkinj, katere so mu ušle, ni mogel umoriti, kar ga je jako žalilo. Nekega Latimesa, ki ga je hotel okraštiti, zvabil je v klet, kjer je umrl gladi. Mnogo ljudi je tudi zastupil. Umoril je tudi neko celo rodbino, da je lahko pograbil znesek, za katerega je bila zavarovana. Toda skupil jo je konečno tudi sam. V Bostonu hotel je tri osebe z dinamitom razstreliti, a bil je v tem trenutku zasačen in priznal je vsa svoja zločinstva. In ta zver v človeški podobi prejela je svojo, že davno zaslužen kaznen na vešalah.

* **Zvon velikan.** — V največji moskovski livarni zvonov se je izdelal zvon, kateri tehta 24.000 kilogramov. Veljal bode 30.000 rubljev. Zvon bo okrašen s plastičnimi podobami, nanašajočimi se na kronanje ruskega carja.

* **Nekaj za gostilničarje — in potnike.** — Oni gostilničarji, kateri ne znajo mastno računati postrežbe, naj prečitajo ta-le izvirni račun: „Hôtel Splendide et des Mines d'or“ — Monte Carlo. Note de Mr. John Robinson, Esqu. Nr. 1536. — Arrivée: 25 Février, Départ. 26. Février.

Chambre	fr. 12.—
Service de l'hôtel	2.—
Service de l'étage	2.—
Service de la chambre	2.—
Electricité	2.—
Lumière	2.—
Bougie	5.—
Lit (oreiller compris)	5.—
Chaises (deux a 3 Fcs.)	6.—
Miroir	2.—
Table	2.50
Fenêtre	4.—
Porte (clef comprise)	3.50
Plafond	4.—
Parquet (tapis compris)	7.50
Murs (quatre a 3 Fcs.)	12.—
Lift	2.—
Ascensions (3 a 4 Fcs.)	12.—
Descentes (2 a 3 Fcs.)	6.—
Bain de siège	3.—
Eau froide	1.50
Eau chaude	2.—
Air tiède, extra sec	5.—
Soleil (la journée a 27° Centigrade)	27.—
Ciel bleu (couleur locale, réservé)	7.—
Café au lait	2.—
Café	2.—
Eau	2.—
Lait	2.—
Divers	47.05

To je račun le za enodnevno bivanje. Na madjarski razstavi znajo še bolje računati!

* **Šolstvo na balkanskem polotoku.** — Glasom srbskega lista „Učitelj“ ima na Balkanu največ šol Bolgarska, namreč 4844, najmanje pa Srbija, to je le 544. Na tisoč oseb pride v Bolgarski 21 šol, na Grškem 1.15, na Rumunskem 0.51 in na Srbiji 0.26. — Minolega leta bilo je na Bolgarskem 181.183 za šolo godnih otrok, na Rumunskem jih je bilo 134.130, na Grškem 128.480, v Srbiji pa 49.291. Na tisoč oseb prebivalstva odpada na Bolgarskem 64.08 šolskih otrok, na Grškem 59.86 na Srbskem 24.03 in na Rumunskem 23.

* **Znanega Pulszkega,** ravnatelja ogerske galerije slik, čigar aféra je delala toliko prahu, izpustili so slednjič na svobodo. Dolgo so se zvijali na vse strani, kako bi vzlic vsej jasni krivdi rešili obtožbe ta stember sedanjega sistema na Ogerskem — celó norcem so ga hoteli proglasiti, — dokler niso slednjič iztaknili, da ni pravega razloga za proganjanje. Tudi to spada na milenij — pravi „Hrvatska domovina“.

* **Suša na Španjskem.** — Po vsej Španiji je bila več tednov strašna suša. Kmetovalci se bojé, da letos ne bode žita. (Žetev

je na Španjskem maja in junija meseca.) Vsled tega se je po vsej deželi kruh zelo podražil in dasi vlada pritiska na peke, da bi znižali cene kruhu, izjavili so isti, da tega nikakor ne morejo storiti. Vode tudi je primanjkovalo. V Madridu je razglasila vlada oklic na prebivalstvo, v katerem svari isto, da naj nikar lahkoumno ne troši vode s polivanjem, pranjem itd. Po vsej deželi opravljajo se posebne molitve in prirejajo procesije, da bi Bog dal toli potrebnega dežja.

* **Slika iz Italije.** — Vzlic sedanji ugodni dobi vendar nimajo dela ljudje v okolici bolonjski. V mestecu Budris je navalilo brezposelno ljudstvo na municipij, zahtevaje — dela in kruha! Sindak je tolažil siromake, da se hoče obrniti do vlade, naj nemudoma začne z nameranim uravnavanjem rek.

* **Perzijski šah in vešala.** — O umorjenem perzijskem šahu pripovedujejo se razne značilne črtice. Ko se je šah zadnjič mudil v Londonu, obiskal je tudi kaznilnice. Ob tej priliki je želel videti vešala. Ravnatelj kaznilnice je res dal napraviti vešala, da ugodijo želji šahovi. A to ni zadoščalo vladarju perzijskemu, kajti zahteval je, naj tudi koga res obesijo, da bode videl, kako delujejo vešala. Ravnatelj mu je odgovoril, da to ne gre po angleških zakonih, da bi koga obesili, ki ni bil obsojen na smrt! To začuvši pa je šah hitro pokazal na svoje slugé, češ: tu primite jednega! Seveda niso mogli ugoditi niti tej zahtevi, vsled česar je šah ves razjarjen ostavil kaznilnico, a g. ravnatelj ni dobil nikaškega reda.

* **Pretep v italijanski zbornici.** — V italijanskem parlamentu se je že večkrat primerilo, da so si poslanci segli v lase in drug drugega častili z zausnicami. Tako tudi prošle dni. Poslanci Gallo, Imbriani in Peroni so se spoprijeli in se pretepali, kakor kmeti fantje. Predsednik je za nekaj časa pretrgal sejo, a ko jo je zopet otvoril, so se vročekrvni poslanci vnovič spoprijeli, tako, da jo je moral zaključiti.

* **Hiša na 200 nadstropij.** — „New York Revue“ javlja: Newyorška arhitekta Harding in Joch izdelala sta načrte za največo zgradbo na svetu. Ta zgradba bila bi 200 nadstropij visoka, a dobila bi ime „King-Building“. Imela bi v vsakem nadstropju 120.000 četvornih čeljev, a v vseh 200 nadstropjih pa 24 milijonov četvornih čeljev. Obsezala bi 100.000 posebnih uradov in prodajalnic ter imela pod jedno streho prostora za 400.000 duš. Zgradba se baje preskrbi z električnimi vzdigali, ki bodo obstajali v 25, 50, 75 in 100 nadstropju. Druga dvigala se bodo ustavljala po potrebi v vsakem nadstropju. Hitra vzdigala trebala bodo za visino 200 nadstropij 2½ minute, druga navadna vzdigala do 13 minut. V vsakem nadstropju se vmestijo enakovrstne poslovnice! To bo pravo mesto pod jednim krovom. Tu bode restavracija, lekarna, zdravniki, trgovine, gledališča cerkve. Velikanska streha se upotrebi po leti kakor sprehajališče in vrt; ob vročini pa se pokrije steklom. Osnovni zidovi te ogromne palače bodo debeli 16 stopinj. Koliko pa bodo stala cela palača, tega še ne vemo.

* **Madjarska krona.** — „Branik“ piše: Izvestno je ni jedne krone, ki bi bila prehajala toliko iz roke v roko, kakor ona krona, koja je bil papež Silvester II. poslal kralju Štefanu zaradi zaslug, ki jih je le-ta imel za širjenje krščanstva. Do leta 1301., ko je povsem izumrla dinastija Arpadovičev, bila je ta krona v Madjarski. Leta 1304. pa jo je odnesel zmagoviti kralj češki Vaclav II. in jo poklonil knezu Otonu Bavarskemu, kateremu pa jo je otel erdeljski vojvoda Ladislav. Dve leti pozneje dobili so Madjari to krono nazaj, a za težko odkupnino. Leta 1441. prinela jo je kraljica Jelisava (Elizabeta) na Dunaj, ter jo („zaradi denarne zadrege“) zastavila cesarju Frideriku za 2500 gld. Papeževim posredovanjem bila je ta krona po 20 letih odkupljena za 40.000 gld. in vrnena v Budim. — Leta 1526. izgubil je kralj Ljudevik v bitki pri Móhaču življenje in krono. Sultan Seimean dal jo je knezu Zapolji, po njegovi smrti pa jo je njegova

žena Izabela prinesla v Erdelj. Leta 1551. prešla je ta madjarska dragocenost v roke cesarja Ferdinanda I., ki jo je hranil v Požunu. Kmalu zatem prenesli so krono na Dunaj, o vladi Rudolfa II. v Prago, a o vladi kralja Matije zopet v Požun. O času vlade Ferdinanda II. ukradel jo je uporni knez Betlen Gabor in odnesel v Erdelj, leta 1623. vrnila se je krona zopet na Dunaj, a Karol VI. poslal jo je znova v Požun, kjer sta jo čuvala dva stražarja. Cesar Josip II. imel je to krono zopet do leta 1784. na Dunaju, toda moral jo je odstopiti Madjarom. Leta 1848. padla je v roke madjarskim velikašem, a ko je Kušut Lajoš moral bežati, zakopal je krono. Leta 1853. odkopali so to krono in jo svečano prenesli v Budim, kjer se nahaja dandanes. Ni torej čuda, da je križ vrhu krone pripognen, ko je ta krona imela že tako nemilo usodo!

Književnost.

* **Brošurica o židih.** — V Soči smo pričeli razpravo o židovski morali po Talmudu. — To razpravo ponatisemo v posebni brošurici, katero naj bi rodoljubi razširili v vsako koč. Ceno postavljamo zelo nizko, da si jo lahko vsakdo kupi, namreč 10 kr. s poštno vred. Kdor naroči 100 iztisov, jih dobi za 4 gld., 50 pa za 2 gld. 50 kr., 20 za 1 gld. 20 kr. Priporočamo tako skupno naročanje. Kdor more ugrešiti to malo svotico, naj si naroči po 20, 50 ali 100 iztisov in naj jih razdeli med ljudstvo. Čisti dobiček porabimo za pridobitev in natis novih spisov o židovstvu.

* **Slovanska knjižnica.** — Zadnji dan t. m. izide dvojnat snopič št. 50 - 51. za maj in junij; obsegal bo krasno povest „Preko morja“, katero je spisal sloveči hrvaški pisatelj Evgenij Kumićić. Izšla je l. 1889. v „Hrvatski biblioteki“; cena izvirniku je 75 kr., slovenskemu prevodu pa 36 kr., za naročnike celó le 30 kr. — Iz tega je lahko posneti, kakó nizka cena je udarjena temu književnemu podjetju.

Narodno gospodarstvo.

Kako si more vsak napraviti doma dobro „Kneippovo sladno kavo“. Kneippova sladna kava se napravi iz navadnega ječmena. Večji pisker napolnimo do dveh tretjin z ječmenom, ki smo ga poprej v čisti vodi oprali. Potem ga zalijemo do polovice z mlačno vodo, dobro premešamo in denemo na tak kraj, kjer je vedno toplo. Ječmen začne kmalu kiliti, in kadar so kali okoli pol centimetra dolge, stresemo ječmen v suho ponev in po kruhovi peki v peči posušimo. Posušeni ječmen se praži, kakor navadna bobova kava, in da se lepo sveti, posipujemo ga, ko je oprazen, s sladkorjem, dobro premešamo, in dokler je še gorak, shranimo na suhem. Na tak način napravljeni ječmen je pristna Kneippova kava, ki ima v sebi redilne snovi, nasproti pa bobova kava samo draži. Posebno matere bi ne smele dajati svojim otrokom druge kave, kakor tako narejeno, in s tem bi precej denarja na leto prihranile. Prihrani se pri kili 50 kr. Ako hočeš, da ima kava duh (aroma) po pravi kavi, primešaj eno tretjino bobove kave. Res nespametno bi bilo, dajati 50 kr. za eno kilo Kneippove kave, ko si vsak zamore doma zastoj napraviti enako dobro, da celo še boljše kavo, krone pa, ki se na tak način prihranijo, obrnejo naj se za druge potrebne reči pri gospodarstvu. Pisatelj teh vrstic, ki je bral omenjeni navod v nekem češkem gospodarskem listu, svetoval je nekaterim, naj si napravijo na tak način doma kavo; in res, vsi so se pohvalili, češ, da je izvrstna pičjača in zdrava, boljše kakor iz navadne kave in skorej zastoj. Kdor bere, naj poskusi!

* **Katran (ter) škoduje sadnemu drevju.** Po pomoti se je pri nekem posestniku v zgornji Savinjski dolini več dreves pomazalo s katranom, namesto z apnom. Vsa ta drevesa začela so očitno hirati in se bodo hitreje posušila, kar pričuje, da je katran sadnemu drevju nevaren.

* **Miši narede dostikrat veliko škodo v drevsni.** Zgodilo se je že, da so po več sto drevsne spodjedle. Ker prebivajo pod zemljo, jim je tudi prav težko priti do živega. Neki sadjar je pa na jesen pometal po drevsni več krompirjev, katere je bil popred in sicer v vsakega po 15 do 10 bunčic od žveplen nataknil. Nasledek tega je bil, da je mnogo miši, ki so uživale krompir, zastrupilo in poginilo. „Si. Kmet.“

Za kratek čas.

* **Tudi naslov.** — Iz Volčjegrada na Krasu je nekdo pisal svoji izvoljenki pod takim naslovom: Gercna N. N. pošta Rifenberg per Gorizia Küsttenland. — Torej v treh jezikih!

Naloga. [Sestavi Bol. Sorč]. Čitajte v pravem smeru te-le črke:

m s e j a l i v a
e o e l t e s j l
s e t r t o s a s
e a n u i k o v a
c s i d n i i d t
a v e o ž i v n e
a o j o p e t i l
p r i l a t e g a

Računska naloga. [Poslal Fr. Gorjup na Vrhu]. Zapišite vseh devet števk v tri vrste drugo pod drugo in sicer takó-le:

• • •
• • •
• • •

da bo svota števk na vseh 8 stranij [od zgoraj doli povprek in navskriž] znašala 15.

Rešitev naloge v zadnjem „Primorcu“: Besede so tele: Novice, Ajdov, Josipina, Varel, Emavs, Čehi, slepa miš, Velikani, Emil, Trs, Adam, Oko, Torek, Robstvo. — Začetnice od spredaj do konca in končnice od zdolaj gori nam dajo pomenljiv vers iz Preširnovega „Krst“: Največ sveta otrokom sliši Slave!

Rešili so jo: Frane Gorjup na Vrhu, Peter Žbogar v Avčah, Anton Kožuh v Oseku, Martin Štucin, učenec v Cerknem, Tomaž Frandolič in Jožef Švigel žel. čuvaja v Zdravščini št. 43, Vekoslav Brajnik pri Barki, Gabrijela Vidmar v Logeh, učenka Alojzija Esih v Loki pri Z. mostu, deklica Antonija Mrevlje v Rihembergu št. 10, Anton Kutin v Kopru, Vincenc Filli v Tolminu, Fr. Persič v Šempasu, Henrik Čermelj v Vrtovinu, Bizjak Janez v Kamnjah, Andrej Kerševan v Preserjah št. 258, Jurij Stimitz v Novakovcih na Ogerskem.

Loterijske številke.

	9. maja:	16. aprila:	20. maja:	23. maja:
Praga	83 53 63 73 76			
Inomost	22 35 53 14 75			
Lvov	14 53 4 15 63			
Dunaj	27 12 26 5 61			
Gradec	77 84 26 76 80			
Brno	5 33 18 58 35			
Trst	27 34 52 90 41			
Line	65 71 16 77 88			
Inomost	15 24 63 84 52			

Tržne cene.

Kava: Santos	gld. 136— do 144—
Sandomingo	164— „ —
Java	160— „ 164—
Cejlon	185— „ —
Moka	192— „ —
Sladkor	36 1/2 „ 36—
Speh	52— „ 56—
Petroli v sodu	18— „ —
v zaboju	5-80 „ —
Maslo surovo	60— „ 64—
kuhano	80— „ —

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 13-20, št. 1 gld. 12-70, št. 2 gld. 12-60,	
„ 3 „ 11-90, „ 4 „ 11-50, „ 5 „ 10-80,	
št. 6 gld. 10—, št. 7 gld. —	

Ogerska:

št. 0 gld. 13-20, št. 1 gld. 13—, št. 2 gld. 12-20,	
„ 3 „ 11-60, „ 4 „ 11-20, „ 5 „ 10-50,	
št. 6 gld. 9-90, št. 7 gld. 8-50	

Otrobi debele	gld. 4-50 do 4-70
drobne	4-60 „ —
Turšica navadna	5-60 „ 6-50
Oves	6-75 „ 7-50

Dunajska borza

25. maja 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 20 „
Avstrijska zlata renta	122 „ 50 „
Avstrijska krona renta 4%	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 30 „
Ogerska krona renta 4%	98 „ 80 „
Avstro-ogerske bančne delnice	948 „ — „
Kreditne delnice	344 „ 40 „
London vista	120 „ 05 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 72 1/2 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov	9 „ 53 „
Italijanske lire	44 „ 45 „
C. kr. ceniki	5 „ 65 „

Razpis dražbe.

Na Gorenjropolju prezidalo se bode vikarijsko poslopje; tozadevni stroški prevdarnjeni so na 4000 gl. Delo oddalo se bode pottom javne dražbe dne 18. junija t. l. ob 10. uri zjutraj na Gorenjropolju. Načrt, prevdarek

in pogoji dobe se v pregled v občinski pisarnici v Anhovem.

Županstvo v Anhovem
dne 25. maja 1896.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.

Pismena vprašanja pod „9132“, **Gradec**, poste restante. 32, 25—16

Klepar Artur Makutz

Ozki ulici (via Stretta) št. 1 v Gorici priporočam **škropilnice proti peronospori** (ponovljene po Vermorelovi sestavi) iz trdega in svetlega bakra priprosto sestavljene. Zalistke (valvole) se lahko premenja. Cena je zelo nizka. Popravlja druge škropilnice, Sprejemlje naročila za druga kleparska dela. Postreže pošteno in solidno. 62, 2.

CENIK

mlinov „Erste Ofen-Pester Dampfmühlen“.

Via Cappuccini N. 11,

(v bivši tovarni sladkorja).

Pšenični gres	N.	B.	fl.	14-30
„ „ „	C.	„	„	13-80
Pšenična moka	„	0	„	13-40
„ „ „	„	1	„	12-90
„ „ „	„	2	„	12-40
„ „ „	„	3	„	11-80
„ „ „	„	4	„	10-10
„ „ „	„	5	„	10-30
„ „ „	„	6	„	10—
„ „ „	„	7	„	8-90

v vrečah po 100 kg. brutto za
neto z vred v zalogi v
Carici. — Placilni pogoji:
V roku 14 dneh 1 1/2 % sconta
23 1/2 % brez

Pšenične otrobi drobne a fl. 4-55 — debele a fl. 4-75, zob a fl. 7—, turšica ogerska fl. 5-65, domača fl. 6-45. Sol, turšična moka in drugi pridelki.

Za več ko 25 stotov (kvintalov) po sporazumljenji.

Zaloga pridelkov iz Monastera.

Riž mutico I.a a fl. 24 za 100 kg.

„ „ II.a „ „ 22 „ „

„ „ III.a „ „ 19 „ „

in ceneje vrste od drugih tovarn.

Vino za domačo rabo v sodčkih po 56 litrov:

po 14, 16, 18, 20 in 24 kr. liter.

Vse brez zaveze.

Za čuda v ceno!

Le 2 gld. 10 nč.

Naša dunajska trvdka naročila nam je, da povsem razpustimo tukajšnjo našo podružnico. Radi tega razprodajamo 40 zelo lepih in koristnih predmetov v ceno, kakoršne še nikdar ni bilo, za samo 2 gld. 10 nč. in sicer:

- 1 pozlačeno uro, urejeno na minuto, o čemer jamčimo za jedno leto;
- 1 pozlačeno veržico, koje zaradi nje sijajne vnanjosti ni razločiti od prave zlate;
- 6 komadov dvostrokovnih robcev;
- 1 zelo lepo žepno zrcalo s fino brušenim steklom;
- 1 krasno svilnato ovratnico, najnovejšega kroja;
- 1 jako fino naprsno iglo z umetelnimi briljanti;
- 1 krasno častniško usnjato novčarko iz zelo finega usnja;
- 3 komade jako finih naprsnih gumbov iz ponarejenega zlata in umetelnimi briljanti;
- 2 komada zapestnih gumbov iz ponarejenega zlata z mehniško patentovano zatvornico;
- 1 zelo elegantno pariško zapono za gospé;
- 1 fino torbico za smotke;
- 1 fin usnik za smotke;
- 10 komadov finega angleškega papirja za pisma in
- 10 komadov finih angleških kuvert.

Vseh teh 40 krasnih predmetov vkupe z uro vred stane le

2 goldinarja 10 nč.

Z naročbami treba se je kolikor možno požuriti, ker zaloga ne traja dolgo in se nikdar več v življenju ne pojavi tako ugodna prilika.

Razpošilja po poštnem povzetju Krakovska ekspedicija za ure

F. WINDISCH

46

Krakovo. št. 7

NB. Kar ne ugaja, vsprejme se takoj nazaj.

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,
vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornu

(v bivši Reichovi hiši).

ORGANIST

z dobrimi spričevali orgljarske šole v Ljubljani
išče službo kje na Goriškem.
Več pove upravnistvo.

Strugarska delavnica

Andreja Reja v Podgori

priporoča se

za vsakovrstna strugarska dela, kakor: čolne, kroglice za igre, noge za mize, omare, škrinje itd. Postreže po ceni in izdeluje dobro. Priporoča se rojakom v Gorici in na deželi.

Ivan Domicelj v Korminu

na glavnem trgu v nekdanji Pallovi hiši priporoča rojakom iz Brd svojo trgovino jedilnega blaga in domačih, zunanjih pridelkov, n. pr. sladkor, kavo, riž, olje, moko in druge reči, dalje petrolij ter raznovrstne sveče za cerkve in pogrebe. 68 2

Postrežba je vestna in poštena, cene zmerne.

S. 102 10-1 IZDELOVANJE P. 45 12-1

strojev in priprav vseh vrst Ivan Schindler, Dunaj-Himberg. Priprave in stroji za poljedelstvo, vinarstvo, kavarnarje, gostilničarje, mesarje, sladčičarje, barvarje, sedlarje, tapecirarje itd., kakor tudi za domače gospodarstvo — vse po najnižjih tovarniških cenah.

Ceniki v slovenskem jeziku in z nad 300 podobami gratis in franko. Obračati se je naravnost na

Johann Schindler, Wien-Himberg.

Kathreiner
KNEIPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kilo
za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih
ponarejenih izdelkov je
treba paziti na izvirne za-
voje s imenom
Kathreiner

Želodečne kapljice

lekarničara C. Brady

(Marijacejske želodečne kapljice)

pripravljene

4, 32-30

v lekarni angelja varuha

C. Brady-a v Kroměřížu (Moravsko)

staro, priznано in znano zdravilno sredstvo ugodnega in okrepujočega delovanja za želodec in prebavljanje.

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady-a

(MARIJACEJSKE KAPLJICE) so zavite v posebno škaltjico ter previde s sliko Marijacejske Matere Božje (kot zaščitno znamko). Pod to znamko mora se nahajati sledeči podpis C. Brady.

Vsebina kapljic je napovedana.

1 steklenica stane 40 kr., dvojna 70 kr.

Opozorjam odjemnike naj ne kupijo ponarejene želodečne kapljice. Pri kupovanju paziti je na zgornjo zaščitno znamko s podpisom C. Brady ter zavrniti vse ostale tvarine, kot ponarejene, katere nimajo zgornjo zaščitno znamko ter podpis C. Brady.

Prave želodečne kapljice so na prodaj v Korfci v lekarnah: Cristofolletti, Pontoni, Gironeoli, Kärner in Gliubich. — V Sežani v lekarni Ritschel.

OGLAS!

Podpisanec naznanja sl. občinstvu v Gorici i na deželi, da je postal lastnik lekarne

„Alla Città di Gorizia“,

v Rabatišču št. 16,

katere je popolnil in obogatel z vsemi dnevnimi potrebščinami, da more izvršiti vsa naročila z največjo točnostjo.

Priporoča se za slučajne potrebe o bolezni, beleži

spošlovanjem

ALOJZI GLIUBICH, kemičar in lekarničar.

85 3-3

Slovanski obrtniki in trgovci.

Franjo Jakil
Tovarnar kože v Rupi
zaloga v Gorici Raštel 9.

Lončar Alojz Černe
v Kobaridu izdeluje vsakovrstne lončene peči in modovne ce za ognjišča po najnovejših uzorih. Cene so nizke in dobro blago. Prevzame tudi stavbinske okrase po doposlanih načrtih.

ANTON OBIDIČ
čevljar v Semenški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Gostilničar Ivan Lisjak
pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraski, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe izvrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino. Cene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,
v Nunki ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodčkih od 56 l. naprej, katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20. Cene zmerne, poštena postrežba.

Fotograf A. Jerkič
na Travniku
priporoča svoj fotografski zavod zavednim Slovincem na Goriškem.

IVAN DEKLEVA
veletržec z vinom,
ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmerne.

Pek Karol Drašček
priporoča
pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semenški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici
Solkanska ulica 9
priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gl. 2.45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gl. 1-20, 1 gl., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko
Vrtna ulica št. 8.
priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne, postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 23
priporoča
svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja
priporoča svojo gostilno „pri golobu“ za vojašnico št. 7. Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa
v Ozki ulici 8
priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebščine za čevljarje.

Anton Koren
Gosposka ulica 4
priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek
na Goriškem
priporoča svojo zalogo goriškega piva.

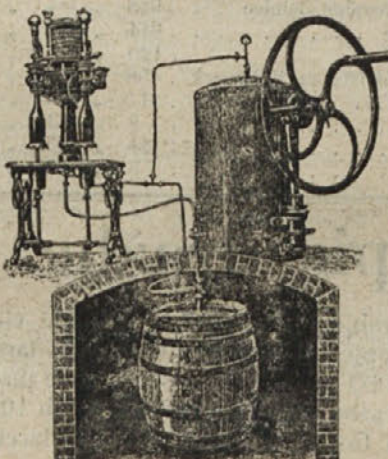
Andrej Čermelj
na Kornu
priporoča svojo zalogo raznovrstnega jedilnega blaga. — Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon
v Semenški ulici
priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakil
Tovarnar kože v Rupi
p. Miren.
Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča
v Semenški ulici in za veliko vojašnico
priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško stroko, kakor peresa, svinčnike, papir, knjižice itd.

Saunig & Dekleva
glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunki ulici št. 16. — Popravljavnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunki ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotlo s pumpo, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlita, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo br. zplačno.